

RAKENNUSTIETO >

Rakennusalan täyden palvelun tietotalo

Rakennustieto Oy edistää hyvää rakennustapaa ja tuottaa rakentamisesta luotettavaa tietoa. Puolueettoman ja asiakaslähtöisen Rakennustieto Oy:n tuotteet kattavat rakentamisen koko elinkaaren suunnittelusta ylläpitoon. Yhtiön omistaa Rakennustietosäätiö RTS.

Tutustu palveluihimme

> rakennustieto.fi/rk/palvelut

Rakentajain kalenterin artikkelit

Tämä artikkeli on julkaistu alun perin Rakentajain kalenterissa, jota ovat julkaisseet Rakennustietosäätiö RTS sr ja Rakennusmestarit ja -insinöörit AMK RKL ry.

Julkaisu oli rakennusalan ammattilaisten ja opiskelijoiden käsikirja, joka yhdisteli teoriaa ja käytäntöä sekä kannusti hyvään rakentamiseen. Artikkelin vasemmassa reunassa olevasta vesileimasta näkee ko. Rakentajain kalenterin vuosikerran.

> [Artikkeliarkisto, kokoelma vuosien 1997–2018 Rakentajain kalenterissa julkaistuista artikkeleista](#)

Työmaavalvonta viranomaisnäkökulmasta

Juha Miettinen, rakennusinsinööri
Tarkastusinsinööri
Tampereen kaupunki, rakennusvalvontayksikkö
juha.miettinen@tt.tampere.fi

2

Vuoden 2000 alusta voimaan tullut uusi Maankäyttö- ja rakennuslaki sekä -asetus toi tullessaan rakennusvalvontaviranomaiselle joukon uusia työkaluja ja menettelytapoja rakentamisen hyvän lopputuloksen turvaamiseksi. Lakia ja asetusta täydensi 1. päivä toukokuuta 2000 voimaan tullut uusi Suomen rakentamismääräyskokoelman osa A1, määräykset ja ohjeet rakennustyön valvonnasta.

Aloituskokous on uudenlainen rakennushankkeeseen ryhtyvän ja rakennusvalvontaviranomaisen määrämuotoinen kohtaaminen ennen rakennustyöhön ryhtymistä. Keskeiset määräykset ja ohjeet kokouksessa käsiteltävistä asioista on koottu RakMK:n osan A1 kohtaan 6.2. Valmiita kokouksen asialistoja löytyy mm. Ympäristöministeriön julkaisuista *Pientalotyömaan valvonta ja tarkastusasiakirja (Ympäristöopas 76)* ja *Asuin kerrostalotyömaan tarkastusasiakirja (Ympäristöopas 43)*, *Kuntaliitto/Edita Oy:n lomake E 1602 ja Printel Oy:n lomake 3609 ja 1661*. Liitteenä on myös esimerkki Tampereen rakennusvalvonnan käyttämästä asialistasta.

Rakentamisen asianmukaisen toteuttamisen varmistamiseksi ja tarkastuksen todentamiseksi työmaalla pidetään **rakennustyön tarkastusasiakirjaa**. Määräykset ja ohjeet tarkastusasiakirjojen sisällöstä on koottu A1:n kohtaan 7.1. Valmiita tarkastusasiakirjoja parhaasta päästä edustavat edellä mainitut Ympäristöopas nro 76 ja 43, joista ensiksi mainittu sisältää myös rakennuslupa-asiakirjojen yhteyteen arkistoitavaksi soveltuvan yhteenvedo-osan. Muita vastaavia yhteenvetolomakkeita ovat mm. Edita Oy:n lomake E 1603 ja Printel Oy:n lomake 3607. Rakennusteollisuuden Keskusliitto ry:n nettisivuilta osoitteesta www.rtk.fi/tutkimus/tiedotteet/tarkastusasiakirja.xls löytyy Excel-ohjelmalla kuhunkin rakennushankkeeseen sopivaksi muokattavissa oleva tarkastusasiakirjalomake.

Tampereella olemme jakaneet tarkastusasiakirjan vastuualueittain kolmeen osaan. Rakennusteknisten töiden osalta omaa tarkastusasiakirjaansa täyttää vastaava työnjohtaja. Putkitöiden osalta omaa tarkastusasiakirjaansa täyttää

kvv-työnjohtaja ja ilmanvaihtotöiden osalta omaansa iv-työnjohtaja.

Oheisena liitteenä Tampereella käytettävät tarkastusasiakirjalomakkeet. Lomakkeet löytyvät myös internetistä osoitteesta: www.tampere.fi/ytoteto/rava.

Rakentamismääräyskokoelman osan A1 työaikainen katselmusnimikkeistö on säilynyt vastaavana kuin vuodelta 1990 olevissa määräyksissä. Nimettyjä **katselmuksia** ovat edelleen: pohjakatselmus, rakennekatselmus ja lämpö-, vesi- ja ilmanvaihtolaitteiden katselmus. Oleellinen muutos entiseen on kuitenkin tapahtunut katselmusten sisällössä. Kun vanhat määräykset painottivat katselmusten toimittamista aina ennen kuin määrätyt työvaiheet on peitetty, sallii uusi A1 katselmuksen toimittamisen vasta kun kaikki ko. katselmukseen sisältyvät työt on loppuun saatettu. Koska nykyinen rakennekatselmus pitää sisällään myös mm. veden- ja kosteudeneristystyöt sekä paloturvallisuuteen liittyvät työt, on rakennekatselmus uusien määräysten mukaan käytännössä mahdollista yhdistää loppukatselmukseen. Tällöin pilloon jäävien rakenteiden osalta tarkastuksista huolehtivat aloituskokouksessa nimetyt vastuuhenkilöt.

RakMK:n osa A1 pitää kuitenkin sisällään ohjeen, jossa todetaan, että erityisesti kertarakentajan ohjaamiseksi ja neuvomiseksi voi olla tarpeen toimittaa katselmuksia vaihteittain. Saamiemme tietojen mukaan lähes poikkeuksetta kunnat toimittavat rakennekatselmuksen edelleen vanhan käytännön mukaisesti siinä vaiheessa, kun kantavat rakenteet on tehty eikä niillä vielä ole peitetty. Tässä tapauksessa uuden A1:n edellyttämien ”veden-, kosteuden-, äänen- ja lämmöneristystöiden” tarkastukset jäävät ko. rakennusvaiheiden tarkastuksia suorittavien henkilöiden tarkastusasiakirjaan tehtävillä allekirjoituksilla varmennettaviksi.

Rakennusta tai sen osaa ei saa ottaa käyttöön ennen kuin se on loppukatselmuksessa käyttöön hyväksytty. **Loppukatselmuspöytäkirjaan** on uudesta lainsäädännöstä tullut uusia sisältövaatimuksia. Pöytäkirjan tulee mm. sisältää maininta rakennustyön tarkastusasiakirjan pitämisestä, rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeen valmistu-

misesta ja muista pidetyistä tarkastuksista. Aiemman käytännön mukaisesti pöytäkirjaan tulee myös merkitä mahdolliset puutteet ja suunnitelmista poikkeamiset sekä aiemmin käyttöön hyväksytyt rakennuskohteen osat.

Rakennuttajavalvontaa koskevat perussäännökset on kirjattu Maankäyttö- ja rakennuslain 151 §:ään. Kysymyksessä on eräänlainen omavalvonta, joka kuitenkin ei supista kunnan rakennusvalvontaviranomaisen toimivaltaa puuttua luvanvastaiseen taikka säännöksistä tai määräyksistä poikkeavaan rakentamiseen. Tällä hetkellä rakennuttajavalvontaan kuuluvassa **valvontasuunnitelmassa** on lähinnä edellytetty selvitystä rakennuttajavalvonnasta vastuullisen organisaation pätevyydestä ja muista toimintaedellytyksistä.

Tampereella olemme kuitenkin edellyttäneet, että rakennuttajavalvontaan sisältyy aina myös eräänlainen laadunvarmistusselvitys, joka pitää sisällään selvityksen käytännön järjestelyistä, joilla rakentamisen laatu varmistetaan. Rakennuttajavalvonta ei MRL 151 §:n mukaisesti tule kysymykseen asuntorakentamisessa. Asuntorakentamisessa sen sijaan voidaan käyttää **asian tuntijatarkastusta**, jolla kuitenkin vain täydennetään rakennustyön aikaista viranomaisvalvontaa. Asianomaisen asiantuntijan on annettava tehtävään kirjallinen suostumuksensa.

Rakennustyön aikana rakennusvalvontaviranomainen voi vaatia luvan hakijan esittämään asiantuntijalausnon siitä täyttääkö suunniteltu ratkaisu tai rakentaminen sille asetetut vaatimukset (**ulkopuolinen tarkastus**). Rakennushankkeeseen ryhtyvä vastaa asiantuntijalausunnosta aiheutuvista kustannuksista.

Rakennushankkeeseen ryhtyvän on huolehdittava siitä, että rakennus rakennetaan rakentamista koskevien säännösten ja määräysten sekä myönnetyn luvan mukaisesti. Hänellä tulee olla hankkeen vaativuus huomioon ottaen riittävät edellytykset sen toteuttamiseen sekä käytettävissään pätevä henkilöstö. Rakennustyössä tulee olla työn suorituksesta ja sen laadusta vastaava työnjohtaja sekä tarvittaessa kiinteistön vesi- ja viemärilaitteiston rakentamisesta ja ilmanvaihtolaitteiston rakentamisesta vastaava työnjohtaja sen mukaan kuin tehtävien vaativuus edellyttää.

Kunnan **rakennusvalvontaviranomaisen** tehtävä on yleisen edun kannalta valvoa rakennustoimintaa sekä huolehtia, että rakentamisessa noudatetaan Maankäyttö- ja rakennuslakia. Valvontatehtävän laajuutta ja laatua harkittaessa otetaan huomioon rakennushankkeen vaativuus, luvan hakijan ja hankkeen suunnittelusta ja toteutuksesta vastaavien henkilöiden asiantuntemus ja ammattitaito sekä muut valvonnan tarpeeseen vaikuttavat seikat.

TAMPEREEN KAUPUNKI
Rakennusvalvontayksikkö
www.tampere.fi/ytoteto/rava

ALOITUSKOKOUS / ASIALISTA
paikka ja aika:
lupa n:o

2

1. RAKENNUSPAIKKA

- kaupunginosa / kortteli / tontti
- osoite

2. KOKOUKSEN JÄRJESTÄYTYMINEN

- puheenjohtaja
- sihteeri
- osallistujat

3. RAKENNUSHANKKEEN OSAPUOLET (liite 1)

- rakennuttaja
- suunnittelijat
- urakoitsijat
- valvoja

4. LUVAN EHTOJEN LÄPIKÄYNTI / EHTOJEN TOTEUTUMATILANNE

- Luvan ehdot on kirjattu luvan päätöspöytäkirjan kohtaan "PÄÄTÖS"
- työnjohtajat
- suunnitelmat
- katselmukset
- muut ehdot

5. RAKENNUSVAIHEIDEN VASTUUHENKILÖT / TARKASTUSASIAKIRJAT / LAATUJÄRJESTELMÄT

- työnjohtajat toimivat vastuualueidensa vastuuhenkilöinä, suorittavat vastuualueidensa työvaihetarkastukset ja tekevät niistä merkinnät tarkastusasiakirjoihin
- työnjohtajat luovuttavat kopion vastuualueidensa tarkastusasiakirjoista loppukatselmuksessa rakennusvalvontaviranomaiselle
- rakennuksen käyttö- ja huolto-ohjeen laadinnan vastuuhenkilönä on rakennuttaja ellei toisin sovita

6. RAKENNUSPAIKKA JA TYÖMAAJÄRJESTELYT

- rakennuksen korkeusaseman toteaminen
- säilytettävä puusto
- tontin rajat ja ratkaisut rajoilla (pintavesien poisjohtaminen)
- naapurikiinteistöjen katselmukset
- räjäytystyöilmoitus poliisille
- työmaan ja katualueen aitaaminen
- ympäristön suojaaminen (pöly, puut ym.)
- katualueen tilapäiset liikennejärjestelyt ja katualueen vuokraus (p. 3146 3513)
- katualueen puhtaanapito
- pilaantuneet maamassat
- rakennustuotteiden varastointi / suojaukset
- rakennusjätteen käsittely ja lajittelu

7. PÖYTÄKIRJAN ALLEKIRJOITUS JA JAKELU

8. MUUT ASIAT

9. KOKOUKSEN PÄÄTTÄMINEN

TAMPEREEN KAUPUNKI
Rakennusvalvontayksikkö
 Aleksis Kiven katu 14-16C
 PL 487, 33101 TAMPERE
 puh (03) 3146 6909, fax (03) 3146 6717
 www.tampere.fi/ytoteto/rava

RAKENNUSTYÖN TARKASTUSASIAKIRJA

Lupnumero _____

RAKENNUSPAIKKA	Kaupunginosa/Kylä	Kortteli	Tontti/Tilan RN:o
Osoite			
RAKENNUTTAJA	Nimi	Puh.	
VASTAAVA TYÖNJOHTAJA	Nimi	Puh.	

TEHTÄVÄ	Vastuuhenkilö ¹⁾	Päivämäärä	Allekirjoitus
Rakennuslupa ja sen ehtoihin on tutustuttu			
Aloituskokouksesta on sovittu			
Rakennepiirustukset on toimitettu rakennusvalvontaan			
Kaivanto on tarkastettu ja pyydetty pohjakatselmus			
Sijainninmerkintä on tilattu			
Salaojat ja kaivot on tarkastettu			
Routaeristykset on tarkastettu			
Radonputkitus on tarkastettu			
Betoniraidoitukset on tarkastettu			
Rakenteet on tarkastettu ja pyydetty rakennekatselmus			
Savuhormit on tarkastettu ja pyydetty savuhormikatselmus			
Vesi- ja kosteuseristykset on tarkastettu			
Lämpöeristykset on tarkastettu			
Radontiivistykset on tarkastettu			
Palo-osastoinnit ja -suojaukset on tarkastettu			
LVI-loppukatselmus on toimitettu			
Sijaintikatselmus on toimitettu			

TEHTÄVÄ	Vastuuhenkilö ¹⁾	Päivämäärä	Allekirjoitus
Öljylämmityslaitteisto on tarkastettu ja palotark. on sen katsastanut			
Sähköasennusten käyttöönotto-tarkastus on tehty			
Turva- ja merkivalaistus on tarkastettu			
Savunpoistojärjestelmä on tarkastettu			
Väestönsuoja ja sen laitteet on tarkastettu			
Katto- ja pihavesien johtaminen sekä pihakorkeudet on tarkastettu			
Rakennuksen käyttö- ja huolto-ohje on laadittu			
Rasitteet on merkitty kiinteistörekisteriin			
Rakennus on käyttöönottokunnossa ja loppukatselmus on tilattu			

1) Mikäli vastuuhenkilönä on vastaava työnjohtaja, riittää kirjaukseksi pelkkä päiväys ja allekirjoitus.

Työvaihetarkastusten yhteydessä tulee tarkastaa myös ko. työvaiheeseen sisältyvien rakennustuotteiden kelpoisuus.

Vastaavan työnjohtajan tulee olla mukana viranomaiskatselmuksissa.

Vastaavan työnjohtajan on varmistettava, että luvat, virallistetut piirustukset ja tämä tarkastusasiakirja asianmukaisesti täytettyinä on mukana katselmuksipaikalla.

Mahdolliset poikkeamiset säännöstenmukaisuudesta sekä selvitykset poikkeamisen johdosta tehdyistä toimenpiteistä kirjataan tämän asiakirjan liitteeksi.

Vastaava työnjohtaja luovuttaa kopion tästä tarkastusasiakirjasta mahdollisine liitteineen loppukatselmuksessa rakennusvalvontaviranomaiselle.

KVV-TYÖN TARKASTUSASIAKIRJA	LUPA n:o	Dn:o	
RAKENNUSPAIKKA	Kaupunginosa/Kylä	Kortteli	
		Tontti/Tilan RN:o	
	Osoite		
RAKENNUTTAJA	Nimi	Puh.	
KVV-TYÖNJOHTAJA	Nimi	Puh.	
SUORITETTU TEHTÄVÄ	Vastuuhenkilö	Päivämäärä	
Rakennuslupa ja sen ehtoihin on tutustuttu			
Aloituskokouksesta on sovittu			
Virallistetut LVI-suunnitelmat ovat työmaalla ja niihin on tutustuttu			
Ulkopuoliset jätevesiviemärit tarkastettu			
Ulkopuoliset sadevesiviemärit tarkastettu			
Jätevesi- ja sadevesikaivot tarkastettu			
Sisäpuoliset pohjaviemärit tarkastettu			
Kerrosviemärit tarkastettu			
Vesijohdot tarkastettu Painekoe			
Palo-, lämpö- ja äänen-eristyksen tarkastettu			
Loppukatselmus pidetty			

IV-TYÖN TARKASTUSASIAKIRJA

LUPA n:o

Dn:o

RAKENNUSPAIKKA

Kaupunginosa/Kylä

Kortteli

Tontti/Tilan RN:o

Osoite

RAKENNUTTAJA

Nimi

Puh.

IV-TYÖNJOHTAJA

Nimi

Puh.

SUORITETTU TEHTÄVÄ

Vastuuhenkilö

Päivämäärä

Allekirjoitus

Rakennuslupa ja sen ehtoihin on tutustuttu

Aloituskokouksesta
on sovittu

Virallistetut LVI-suunnitelmat ovat työmaalla ja niihin on tutustuttu

Kanaviston asennus-
tarkastus suoritettu

Tiiveyskoe suoritettu (mikäli käytetyt kanaviosat eivät ole tyyppi-
hyväksytyjä). Pöytäkirja

Lämmön-/paloeristeet
tarkastettu

Kanaviston puhdistettavuus
tarkastettu

Koneellisen ilmanvaihdon
tulo-/poistoilmaventtiilit
tarkastettu

Painovoimaisen ilman-
vaihdon venttiilit
tarkastettu

Ilmamäärien mittaus ja
säätö suoritettu.
Pöytäkirja

Loppukatselmus
pidetty

2

TYÖMAA